

Posudek školitelky na bakalářskou práci Anny Kaznacheevy „Queer estetika v současné ruské populární kultuře na příkladu kapely HRISTINA“

Bakalářská práce Anny Kaznacheevy se věnuje velmi aktuálnímu tématu reprezentace queer identit v současné ruské populární kultuře po vydání zákona proti „LGBT propagandě“ (2013). Pro detailní analýzu si vybírá dvě skladby kapely HRISTINA, které interpretuje v širokém kulturním, společenském a politickém kontextu ruské queer estetiky od konce 80. let do současnosti. Vzniká tak velmi plastický obraz o vyjednávání o queer reprezentaci – umělecké i politické – v postsovětském Rusku, který daleko přesahuje konkrétní objekt zkoumání, tedy tvorbu kapely HRISTINA.

Kaznacheeva dobře postihuje rozporuplnou podstatu queer obrazů vytvářených ruskou populární kulturou v 90. letech, dnes chápaných jako „zlaté časy“ ruské queer kultury, i na začátku nového milénia (např. kapela t.A.T.u.). S využitím velkého množství odborné literatury v ruštině a angličtině ukazuje problematické aspekty „sexuální revoluce“ 90. let i dobových queer reprezentací, které byly často estetickou hrou bez politického nároku, a jaké takové byly dobře tolerovány. Nabízí také vhled do způsobů, jakými ruská kultura skrze tyto obrazy vyjednávala – či spíše se vypořádávala – se Západem. Skrze analýzu tvorby kapely HRISTINA pak Kaznacheeva ukazuje, jakým způsobem se k těmto „zlatým časům“ vztahuje současná ruská populární kultura. Velmi produktivně při tom používá konceptu nostalgie, v uvažování o postsovětské kultuře (a postsocialistické kultuře obecněji) dnes již zřejmě nevyhnutelným, mimo jiné díky pracím Svetlany Boym, ke kterým Kaznacheeva také odkazuje. Poukazuje na fakt, že jde o vztah k idealizované minulosti, která nikdy reálně neexistovala, a rozlišuje mezi politicky vyprázdňenou současnou ruskou estetikou campu (gopnici ad.) a politicky angažovanější nemaistreamovou tvorbou, kterou představuje právě např. kapela HRISTINA.

Detailní analýze podrobuje autorka jednak píseň *Marina*, která skrze odkazy na starší autorky pomáhá konstruovat jakousi genealogii ruského queer, a jednak video k písni *Slova*, které nostalgii vyjadřuje akustickými, vizuálními i textovými prostředky. Ukazuje mimo jiné, jak se tyto skladby vztahují ke starším vrstvám ruské populární hudby, konkrétně k takzvanému „blatňaku“ jako specifickému typu ruského šansonu (*Slova*) a populární romanci (*Marina*). Všimá si také významotvorných kvalit použití hlasu a instrumentace v obou skladbách. Kritický impuls videa *Slova* Kaznacheeva nachází v jeho specifickém

zacházení s nostalgií: skrze utopickou představu minulosti nabízí video alternativní vizi současnosti, která přirozeně navazuje na dřívější překonání heteronormativity. Kromě nesmírně poučené kontextualizace obou skladeb je třeba ocenit autorčinu vyspělou schopnost vysoce odborně analyzovat nejen hudbu, ale i obraz a text; toto vše dohromady jí umožňuje velmi přesvědčivou interpretaci jak zvoleného konkrétního materiálu, tak současné ruské kulturní situace a jejího vztahu k minulosti obecněji.

Předkládanou bakalářskou práci lze považovat za mimořádný výkon, nejen kvůli jejímu rozsahu (téměř 100 stran textu), ale především díky kvalitě autorčiných analýz a interpretací, která výrazně převyšuje standardy obvyklé pro tento stupeň studia. Práce těží z neobvyklé jazykové vybavenosti autorky, jistě lze vyzdvihnout také bravurní ovládnutí češtiny, která není jejím mateřským jazykem. Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

Praha, 30. srpna 2021

Mgr. Tereza Havelková, Ph.D.